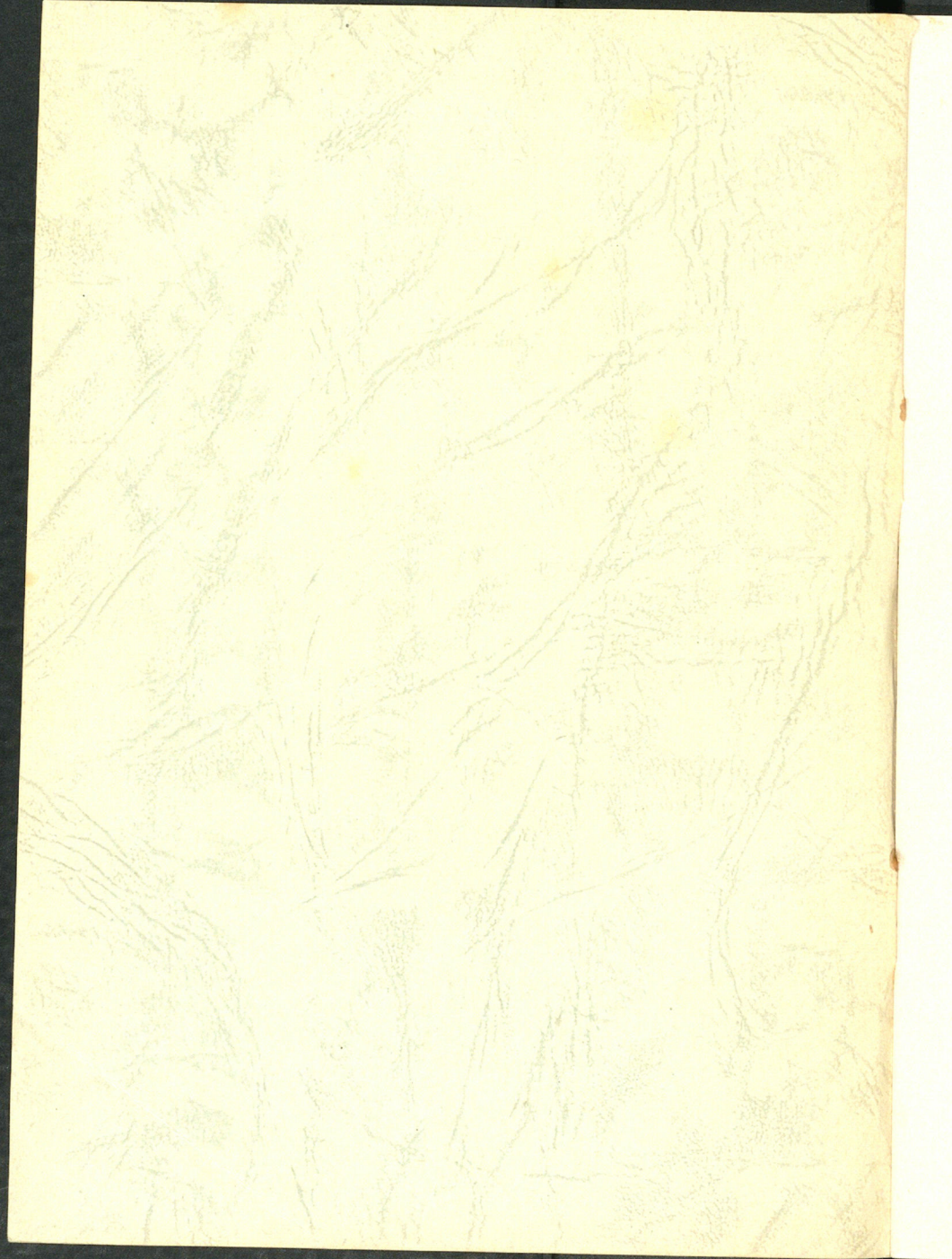

CENTRAAL MUSEUM — UTRECHT

TENTOONSTELLING VAN WERKEN
VAN
SUZE BISSCHOP-ROBERTSON
1857 — 1922

17 OCTOBER — 1 DECEMBER 1942

CENTRAAL MUSEUM - UTRECHT

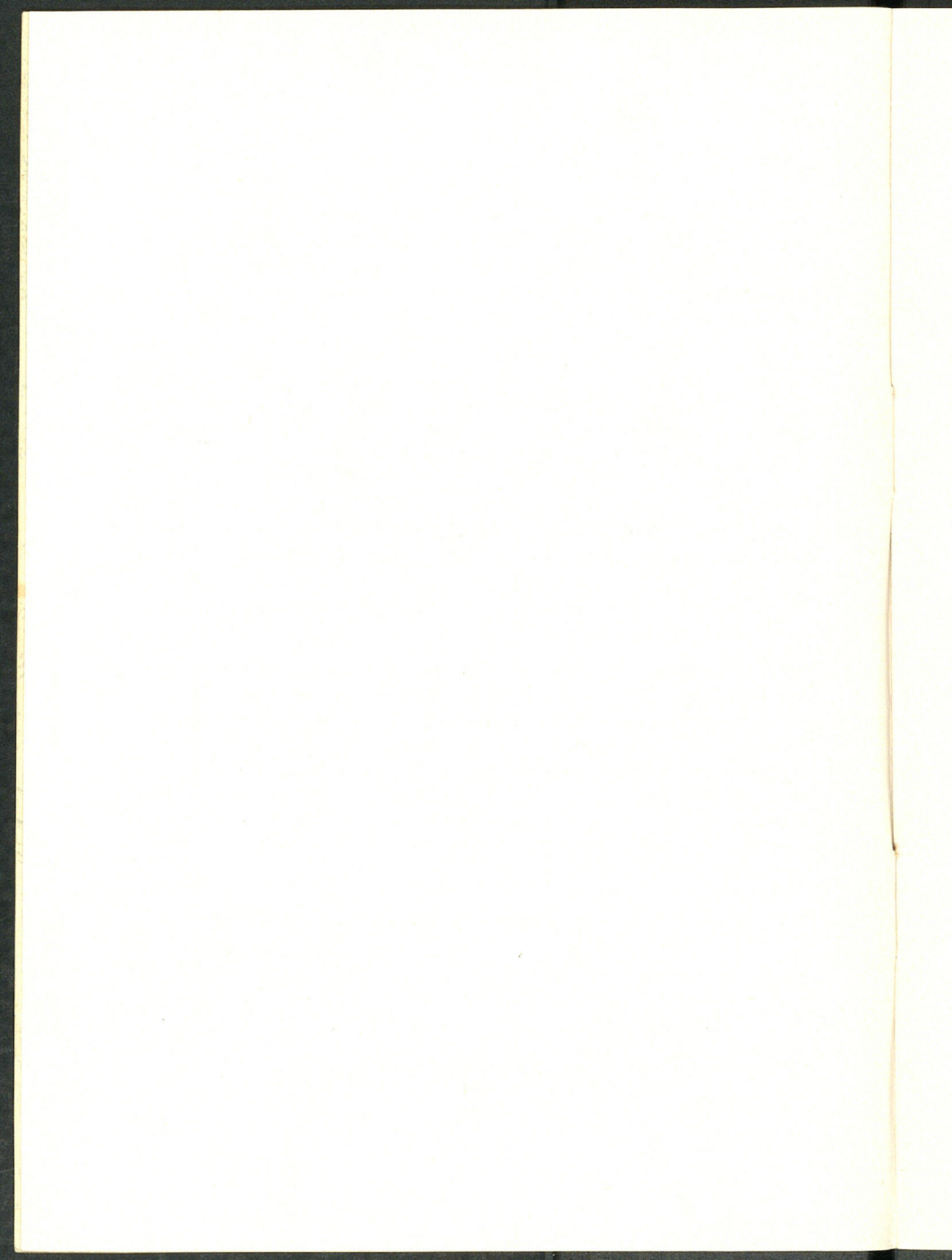
TENTOONSTELLING VAN WERKEN

VAN

SUZE BISSCHOP-ROBERTSON

1857-1922

17 OCTOBER — 1 DECEMBER 1942

Als najaarstentoonstelling brengt het Centraal Museum het werk van Suze Bisschop-Robertson. Een klein gedeelte dezer schilderijen, pastels en teekeningen was onlangs in het Haagsche Gemeente-Museum te zien te samen met werk van Willem de Zwart. Thans ligt een geheel ander program aan de hier bijeengebrachte verzameling ten grondslag.

Op 18 October 1942 zal het twintig jaren geleden zijn, dat Suze Robertson overleed. De afstand, dien wij na verloop van dezen tijd tot haar werk hebben gekregen, heeft onze bewondering doen groeien en heeft nog eens te meer bewezen, welk een rasechte schildersfiguur zij is geweest. Duidelijker wellicht dan dit tijdens haar leven mogelijk was, zien we het sterk persoonlijke in haar kunst. Nu die kunst tot het verleden gaat behooren, voelen we haar aan als een kostbaar Nederlandsch bezit, dat uit een generatie van waarlijk geniale schilders tot ons is gekomen. Moge deze tentoonstelling het besef hiervan ten volle ondervinden.

Een woord van bijzonderen dank aan allen, die tot de samenstelling van deze tentoonstelling hebben bijgedragen. In de eerste plaats aan Mevrouw Eckhart-Bisschop, die uit eigen bezit het voornaamste deel der kunstwerken van haar Moeder afstond en met groote piëteit bij de ordening der tentoonstelling heeft geholpen. Naast enkele particulieren hebben de Gemeente Musea te 's-Gravenhage en te Amsterdam zich door hun inzendingen ten zeerste aan het Centraal Museum verplicht.

De Directrice van het Centraal Museum:

C. H. DE JONGE.

SUZE ROBERTSON

1857-1922

Haar eigen tijd heeft in het algemeen weinig echte waardeer-
ring getoond voor het werk van Suze Robertson. Daar zijn
achteraf verklaringen voor te vinden. Een verkeerde waar-
deering, een slecht of gebrekkig inzicht, is niet toevallig te
kort schietend, maar heeft een of meer oorzaken. Haar werk
ontstond, toen de Haagsche School nog maatstaf was voor
het publiek en critiek. De jongeren hadden moeite, zich los
te maken van het natuur-impressionisme, dat aan natuurlijke
gevoelsstemmingen rijk, maar aan menschelijke geest arm
was. De mensch was in het natuur-impressionisme een daarin
opgenomen deel, fragment, vaag en onbepaald. De jongeren,
die aanvankelijk het oude nog noodig hadden, tot dat het
nieuwe zich meer bewust was geworden, en een eigen uit-
drukkingwijze bezat, bleven niettemin vol eerbied voor de
oude meesters. Het eigen werk werd, ook toen het betere
erkenning kreeg, te veel als nabloei van de Haagsche School
begrepen, tot welk misverstand het bekende boek van Mejuf-
vrouw G. H. Marius veel heeft bijgedragen.

De jongeren, Breitner, Verster, van Looy, Witsen, Karsen,
Suze Robertson, waren geen nabloei, maar reeds in een veel
omvattende **kentering** begrepen **zelfstandigen**. Zij vormden
geen school, nauwelijks een groep. Breitner kreeg een grooten
naam, Verster ook, maar vond reeds moeilijker een kring, die
zijn ware diepte zag. Suze Robertson was de meest geïso-
leerde, die ook door haar tijdgenooten, waarschijnlijk op
grond van haar motieven, te veel werd gemeten met den
maatstaf der Larensche binnenhuiskunst. In werkelijkheid had
haar werk daar niets meer mee te maken, behalve soms het
onderwerp. Van de genoemden is zij het verst afgeraakt van
het impressionistische wezen der 19e eeuwse schilders.

Tijdgenooten als Toorop, der Kinderen Roland Holst, hadden
reeds spoedig een geheel ander uitgangspunt genomen en
hun prijsgeven van het impressionisme was, hoe omstreden
ook, duidelijk, wegens het zoeken naar tegengestelde midde-
len. Bij Suze Robertson is het echter een bijna onbewust

geleidelijk proces geweest. Een langzaam zich afwenden van het natuurlijke uitgangspunt, dat in hoofdzaak was werken op de schok der van buiten komende impressie. Die verandering beteekende een innerlijke verandering, een naar binnen verplaatsen van de aandrift tot schilderend scheppen. Men begrijpt haar werk pas ten volle, zoodra men niet alleen haar rijk palet, haar diepe, zware kleurenpracht bewondert, maar zoodra men begint te bemerken, dat de ware aandrift tot het werk uit haar zelf voortkwam, uit het inwendige schouwen, het innerlijke gezicht, dat zij van iets had en dat telkens weer opnieuw er toe dreef, zich in eenzelfde gegeven uit te putten, tot zij gegeven had, wat haar ten diepste bewoog. Een hervatting is bij haar geen herhaling.

Het mono-thematische van haar werk is geen zelfherhaling, maar een bewijs van haar grooten innerlijken rijkdom, die de onrust van het aldoor iets anders zoekende, de prikkeling van het verrassende nieuwe schuwde, om het durende te kunnen uitdrukken.

Haar ontwikkeling is niets anders dan een steeds meer gehoorzamen aan den eeuwigheidsdrang, die het wezenlijke-blijvende en niet het vlietende-voorbijgaande zocht. Het is een inkeer tot wat stil is en diep ademend, een zich terugtrekken uit de wijde, natuurlijke ruimte, om een innerlijke ruimte te vinden. Zoo ontstaat de soms grootsche visie in haar; zoo komt in haar werk het hevige, het hartstochtelijke, dat niet van het oogenblik is, maar de ontlading van een voorafgaande spanning. En omdat zij noch zichzelf, noch haar motieven geweld aandeed, omdat zij niet forceerde en vrij was van alles, wat naar een tendens zweemde (zij schilderde niet uit sociale of ethische motieven, maar uit puren schildersdrang), daarom ontging den meesten haar keerpunt, haar willen van de innerlijke wet.

Daarom kon Meijuffrouw Marius, die veel in haar waardeerde, toch ten onrechte schrijven, dat haar hoogtepunt omstreeks 1890/91 geweest zal zijn, terwijl wij nu met overtuiging zien, dat na 1900 tot den wereldoorlog van 1914 haar groei nog ongemeen sterk is geweest. Stellig heeft ook de in groote kringen veroorzaakte beweging van het werk van Vincent van Gogh en het rumoeriger modernisme

zooveel aandacht gevraagd met prikkelender dingen, dat de onopzichtige aandacht, die Suze Robertson noodig had (en heeft) om „gezien” te worden, daaronder geleden heeft. Maar dan is het nu de tijd, haar eenzame figuur en rijke, diepe schilderkunst recht te doen.

Zij was in de vorige eeuw niet de eenige schilderende vrouw in ons land, maar wel de eenige, die met eerbiedwaardige zuivere kracht afstand deed van mondain succes om alleen een moeilijken weg, die der innerlijke gehoorzaamheid aan haar wezen en waarheid, ten einde te gaan. Dat zij daarbij op het expressionisme vooruit liep, was niet bewust haar wil, maar de natuurlijke uitkomst van haar vormontwikkeling. Haar werk heeft verwantschappen, ongetwijfeld. Maar het is toch slechts oppervlakkig met Breitner verwant, soms even met Verster en het latere werk heeft soms iets uitstaande met het late werk van den in België tot roem gekomen Rotterdamschen tijdgenoot van haar: Jacob Smits. In beider late werken is die typische zware verfpâte, waarin de vorm bijna geboetseerd wordt, te vinden. Bij Smits echter vaak droger en ruller. Bij Suze Robertson is het vaak meer schijn, want in menig werk is te zien, hoe dun zij eigenlijk schilderde en met welk een hartstochtelijke vaart haar werk werd geleid. Zij schilderde dan over een zwaardere, hard geworden ondergrond, een methode, die men bij latere moderneren kan terug vinden (o.a. Permeke).

Een bewijs voor haar diepgang is ook de beperking harer motieven. Met Verster had zij gemeen, dat weinig van de wereld genoeg was, om daarmee en daaraan het wezenlijke te openbaren. Niet het lieflijke, noch het klein-huiselijke en burgerlijke zocht zij op, geen mooie menschen. Zij vermoede het vieze en arme leven niet, maar vond daar die gesloten rijpheid van moeilijk leven, die aan woorden arm is, maar gegroefd en gevormd werd door 's-levens gang. Aan een enkele figuur had zij genoeg, het meisje, de oudere vrouw, de moeder, één met haar kind. Evenmin als de schilderachtige entourage zocht zij een schilderachtige houding of gebaar. Stil verloren zittend, in afwachting, of vermoienis, overgegeven aan stilte; overgegeven aan slaap of in een stille bezigheid. Zoo hief zij het tijdelijke op, het licht van het uur verdiepte

zij en daardoor heeft haar werk door den vorm deel aan het buiten-tijdelijke en -ruimtelijke. Levende in en met haar tijd, was zij toch niet zijn dienaar, noch vroeg zij ooit diens gunst. Daarom juist kan zij door haar vorm verder reiken dan haar tijd was. Dankbaar kunnen wij zijn, dat haar werk ons be-reikt en aan-raakt, nu zooveel schoons tijdelijk aan het leven ont-trokken is.

Mogen velen van deze zeldzame tentoonstelling sterkende indrukken ontvangen.

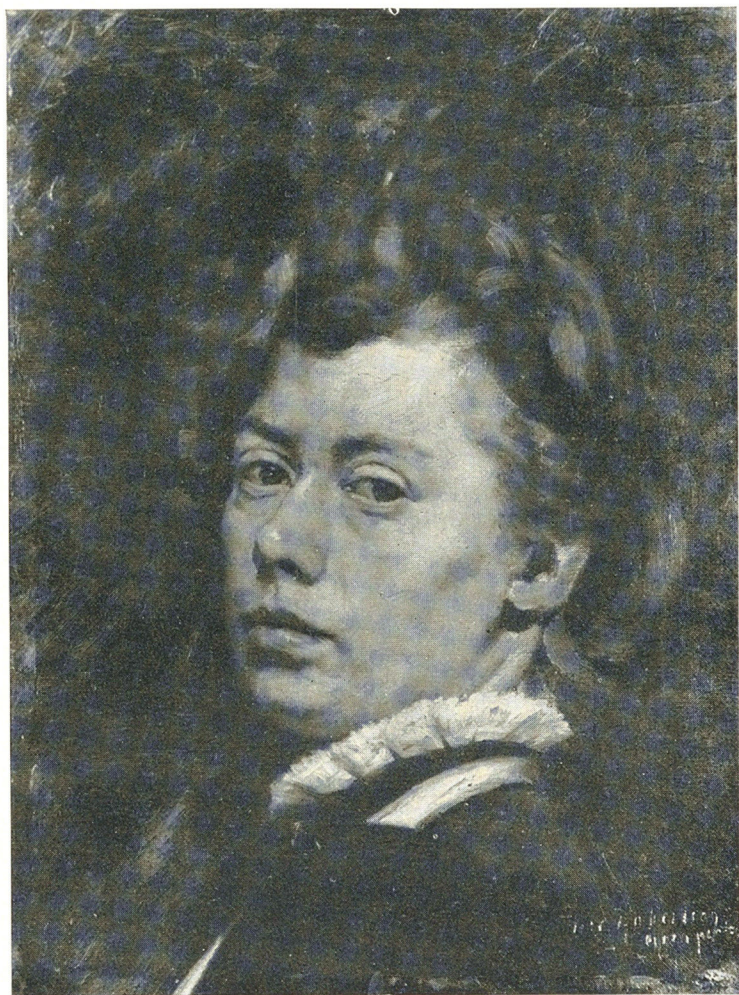
A. M. HAMMACHER.

Enkele gegevens:

17 December 1857 geboren uit een Haagsche familie van Schotsche af-komst. Haagsche academie (met Breitner en De Zwart). Middelbaar teekenen, leerares te Rotterdam (van vaders kant relatie met meubel-fabriek van Eckhart te Rotterdam, waar ook Jacob Smits gewerkt heeft als decorateur), Amsterdam leerares en onder Allebé op de Academie. Huwde R. Bisschop, kunstschilder, die haar in haar werk niet geheel be-greep en een neiging naar het styleerende heeft afgeraden. Zij werkte in Leur, Laren, Blaricum, Heeze, Harderwijk, Noordwijk, Katwijk, ook in het plasseengebied Kortenhoef. De oorlog 1914-1918 drukte haar zeer en maakte op den duur het werken moeilijk en onmogelijk. Op 18 October 1942 is het 20 jaar geleden, dat zij stierf.

SCHILDERIEN

1. **Zelfportret.**
Olieverf, paneel, 41 × 31. Gem. r. ben.
Afb. 1. Kunsth. D. Sala & Zonen, 's-Gravenhage.
2. **Interieur met gele plant.**
Olieverf, linnen op paneel, 39 × 30. Gem. l. ben.
Particulier bezit.
3. **Huisje te Leur.**
Olieverf, paneel, 28 × 33. Gem. r. ben. Particulier bezit.
4. **Stilleven met groente.**
Olieverf, doek 72 × 85. Gem. r. boven.
Gemeentemuseum, 's-Gravenhage.
5. **Huizen te Leur.**
Olieverf, paneel 23 × 38. Gem. r. ben. Particulier bezit.
6. **Schoenmakers te Dongen.**
Olieverf, doek, 52 × 37. Gem. r. ben.
Kunsthandel D. Sala en Zonen, 's-Gravenhage.
7. **„Marieke“.**
Olieverf, doek op paneel, 42 × 33. Gem. r. boven.
Particulier bezit.
8. **Zelfportret ± 1889.**
Olieverf, paneel, 49 × 40. Gem. r. ben. Particulier bezit.
9. **Vrouw in zigeunerdracht.**
Olieverf, linnen op paneel, 49 × 35. Gem. r. ben.
Particulier bezit.
10. **Spelend kind in lompen gehuld.**
Olieverf, paneel, 45 × 32. Gem. r. ben.
Mej. S. L. M. te 's-Gravenhage.
11. **„Nellie“.**
Olieverf, doek, 91 × 77. Gem. l. ben. Particulier bezit.
12. **Stilleven. Oude Kruik met appels en uien.**
Olieverf, paneel, 39 × 30. Gem. r. ben.
Mej. S. L. M. te 's-Gravenhage.
13. **Schooven binden.**
Olieverf, linnen op paneel, 50 × 41. Gem. r. ben. Particulier bezit.

Afb. 1

Cat. 1

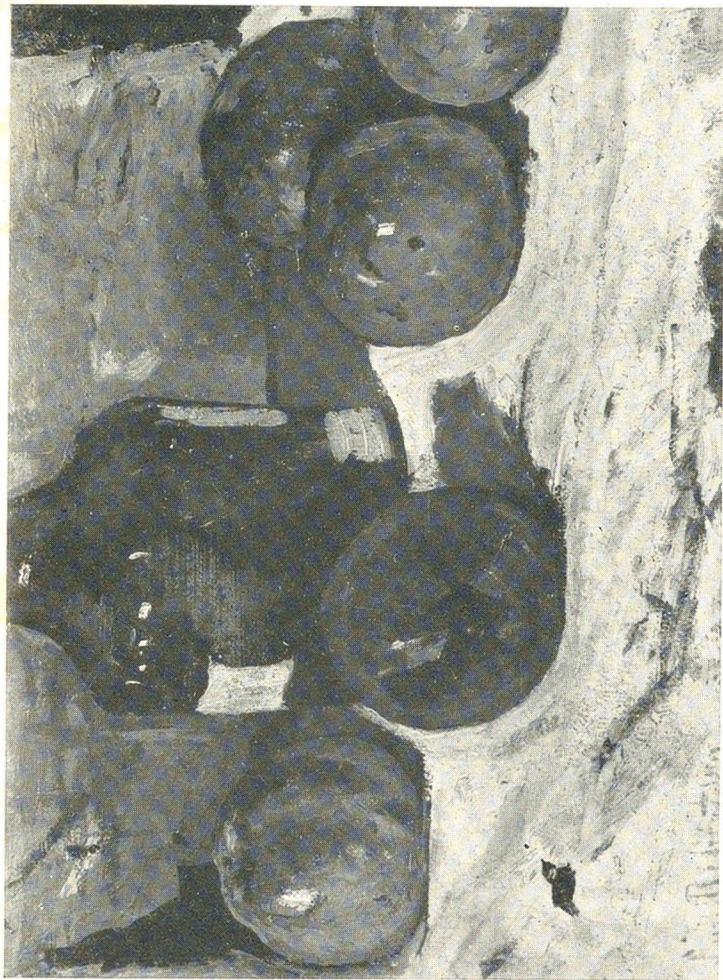
14. **Interieur.**
Olieverf, linnen op paneel, 26 × 36. Gem. r. ben.
Particulier bezit.
15. **Stilleven.**
Olieverf, paneel, 50 × 55. Gem. r. ben.
Particulier bezit.
16. **Huizen aan het water.**
Olieverf, linnen op paneel, 36 × 26. Gem. r. ben.
Particulier bezit.
17. **Plantende vrouwen.**
Olieverf, paneel, 23 × 38. Gem. l. ben.
Particulier bezit.
18. **Bloemen.**
Olieverf, doek, 60 × 39. Gem. l. ben.
C. O. Hooyer, Bloemendaal.
19. **Lezend meisje.**
Olieverf, paneel, 42 × 27. Gem. r. ben.
Particulier bezit.
20. **De takkenbreekster bij de schouw.**
Olieverf, doek, 58 × 40. Gem. r. ben.
Mej. S. L. M. te 's-Gravenhage.
21. **Hoeve in Limburg.**
Olieverf, paneel, 38 × 23. Gem. r. ben.
Mej. S. L. M. te 's-Gravenhage.
22. **Vrouw bij oven.**
Olieverf, paneel, 31 × 21. Gem. r. ben.
Particulier bezit.
23. **Broodsnijden.**
Olieverf, paneel, 42 × 32. Gem. r. ben.
Particulier bezit.
24. **Staand meisje met kruik.**
Olieverf, doek, 151 × 84. Gem. l. ben.
Particulier bezit.
25. **Vaart bij avond.**
Olieverf, linnen op paneel, 24 × 38. Gem. r. ben.
Particulier bezit.
26. **Lezend meisje in gele jurk.**
Olieverf, paneel, 42 × 32. Gem. r. boven.
Particulier bezit.
27. **Spinsters.**
Olieverf, paneel, 28 × 42. Gem. r. ben.
Kunsth. D. Sala & Zonen, 's-Gravenhage.

Afb. 2

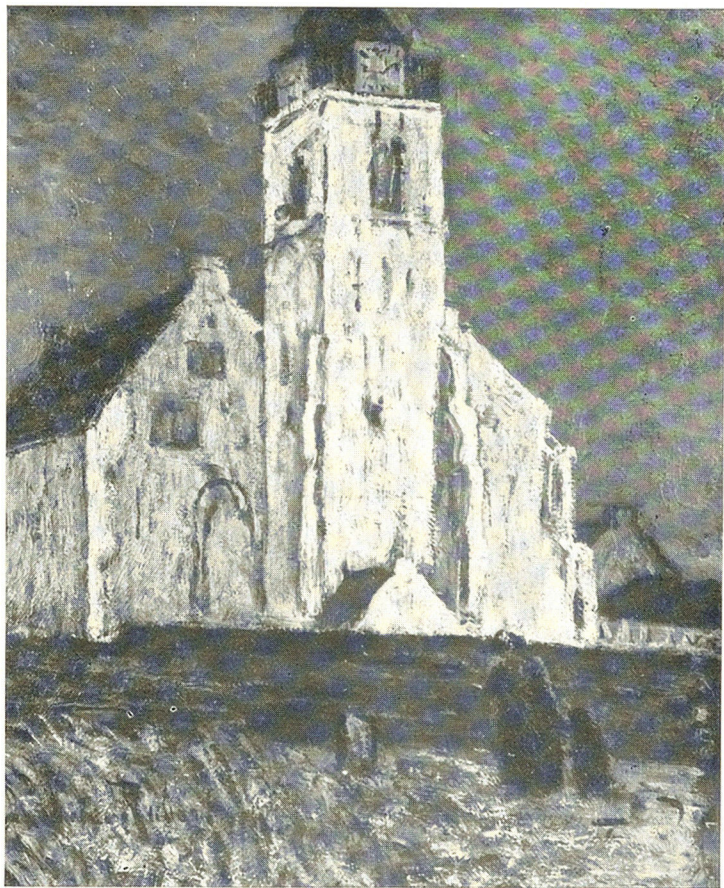
Cat. 32

28. **Kinderen bij een tafel met brood en kommetje.**
Olieverf, paneel, 42 × 32. Gem. r. ben.
Mej. S. L. M. te 's-Gravenhage.
29. **Kaardster bij het spinnen.**
Olieverf, paneel, 30 × 24. Gem. l. boven. Particulier bezit.
30. **Hofje.**
Olieverf, paneel, 26 × 20. Gem. r. ben.
Mej. S. L. M. te 's-Gravenhage.
31. **Zittend naakt.**
Olieverf, paneel, 30 × 24. Gem. l. ben. Particulier bezit.
32. **„Zonder vergunning”.**
Olieverf, doek, 50 × 32. Gem. r. ben.
Afb. 2. Mej. S. L. M. te 's-Gravenhage.
33. **Breiend kind met groen schortje.**
Olieverf, paneel, 27 × 21. Gem. l. ben.
Mej. S. L. M. te 's-Gravenhage.
34. **Stilleven met appelen en flesch.**
Olieverf, paneel, 32 × 41. Gem. l. ben.
Afb. 3. Kunsth. D. Sala & Zonen, 's-Gravenhage.
35. **Staan meisje met kruik.**
Olieverf, doek, 152 × 83. Gem. r. ben. Particulier bezit.
36. **Witte huizen.**
Olieverf, paneel, 37 × 58. Gem. r. ben. Particulier bezit.
37. **Breiende boerin.**
Olieverf, paneel, 27 × 18. Gem. l. ben.
Mej. S. L. M. te 's-Gravenhage.
38. **Lezend meisje in profiel.**
Olieverf, paneel, 40 × 31. Gem. r. ben. Particulier bezit.
39. **Oude molen te Kortenhoef.**
Olieverf, paneel, 46 × 56. Gem. l. ben.
Kunsth. D. Sala & Zonen, 's-Gravenhage.
40. **Melk voor poes.**
Olieverf, doek, 110 × 89. Gem. r. ben.
Kunsth. D. Sala & Zonen, 's-Gravenhage.

Afb. 3

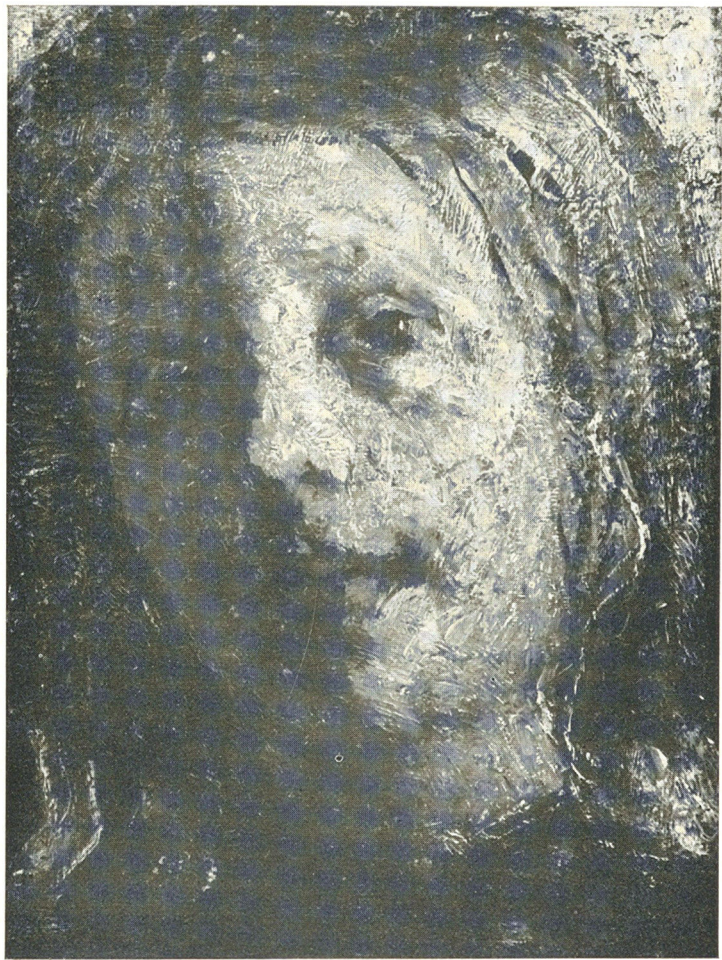
41. **Het zieke kind.**
Olieverf, paneel, 46 × 56. Gem. l. ben.
Kunsth. D. Sala & Zonen, 's-Gravenhage.
42. **Meisjeskopje.**
Olieverf, paneel, 31 × 26. Gem. r. ben. Particulier bezit.
43. **Binnenplaatsje.**
Olieverf, doek, 59 × 41. Gem. l. ben.
Gemeentemuseum, 's-Gravenhage.
44. **Aardappelschillende vrouw.**
Olieverf, doek, 90 × 77. Gem. l. ben. Particulier bezit.
45. **Waschdag.**
Olieverf, paneel, 56 × 46. Gem. l. ben.
Kunsth. D. Sala & Zonen, 's-Gravenhage.
46. **Vrouw langs witte muur.**
Olieverf, paneel, 35 × 24. Particulier bezit.
47. **Moeder met kind.**
Olieverf, paneel, 25 × 20. Gem. l. ben. Particulier bezit.
48. **Breiende boerin.**
Olieverf, paneel, 42 × 32. Gem. l. ben. Particulier bezit.
49. **Kerk te Katwijk.**
Olieverf, doek, 89 × 77. Gem. l. ben. Particulier bezit
Afb. 4.
50. **Breiend meisje.**
Olieverf, linnen op paneel, 42 × 32. Gem. r. ben. Particulier bezit.
51. **Staannd meisje op den rug gezien.**
Olieverf, paneel, 34 × 23. Gem. r. boven. Particulier bezit.
52. **Aardappelenschillende vrouw.** (gouden medaille vier-
jaarlijksche tentoonstelling Arnhem 1905).
Olieverf, paneel, 20 × 25. Gem. r. ben.
C. O. Hooyer, Bloemendaal.
53. **Vrouw bij 't vuur.**
Olieverf, doek, 44 × 55. Gem. r. ben.
C. O. Hooyer, Bloemendaal.
54. **Meisje, zittend op bruine stoel voor geel gordijn.**
Olieverf, paneel, 20 × 26. Gem. r. ben.
C. O. Hooyer, Bloemendaal.

Afb. 4

Cat. 49

55. **Kop van boerin.**
Olieverf, paneel, 26 × 20. Gem. r. boven. Particulier bezit.
56. **Aan de wasch.**
Olieverf, paneel, 27 × 21. Gem. r. ben. Particulier bezit.
57. **Onderkant van de Vischpoort te Harderwijk.**
Olieverf, paneel, 32 × 42. Gem. l. ben. Particulier bezit.
58. **Meisjeskopje.**
Olieverf, paneel, 23 × 28. Gem. l. boven. Particulier bezit.
59. **Portretje.**
Olieverf, Paneel, 24 × 19. Gem. r. ben.
Afb. 5. Kunsth. D. Sala & Zonen, 's-Gravenhage.
60. **Stilleven met peren en flesch.**
Olieverf, paneel, 42 × 32. Gem. r. ben.
Kunsth. D. Sala & Zonen, 's-Gravenhage.
61. **Vischpoort te Harderwijk.**
Olieverf, doek, 98 × 120. Gem. r. ben.
Stedelijk Museum (Ver. v. Hed. Kunst), Amsterdam.
62. **Meisje in gele jurk in een stoel.**
Olieverf, paneel, 42 × 32. Particulier bezit.
63. **Slapend meisje.**
Olieverf, paneel, 48 × 49. Gemeentemuseum, 's-Gravenhage.
Bruikleen van den Heer en Mevrouw C. H. Eckhart-Bisschop.
64. **Ernstige lectuur.**
Olieverf op doek, 83 × 70. Gem. r. ben.
Bruikleen Gemeentemuseum, 's-Gravenhage.
65. **Oudheidsstalletje.**
Olieverf, doek 43 × 70. Gem. l. ben. Particulier bezit.
66. **Dorpshoekje.**
Olieverf, doek 62 × 71. Gem. l. ben. Particulier bezit.
67. **Witte vaas met gelen achtergrond.**
Olieverf, paneel 54 × 38. Particulier bezit.
68. **Stilleven met stopflesch en tinnen schaal.**
Olieverf doek, 77 × 92. Gem. l. ben.
Stedelijk Museum (Ver. v. Hed. Kunst), Amsterdam.

Afb. 5

Cat. 59

69. **Atelier met potkachel.**
Olieverf, doek, 102 × 85. Gem. l. ben.
Gemeentemuseum, 's-Gravenhage.
70. **Ernstige lectuur.**
Olieverf, doek, 78 × 60. Gem. l. ben. Stedelijk Museum, Amsterdam.
71. **Aardappelenschillende vrouw met kind.**
Olieverf, doek, 56 × 49. Gem. r. ben. Particulier bezit.
72. **Naaktstudie, rug.**
Olieverf, paneel, 27 × 20. Gem. r. boven. Particulier bezit.
73. **Witte huizen met roode daken.**
Olieverf, paneel, 45 × 57. Gem. r. ben. Particulier bezit.
74. **Naaktstudie.**
Olieverf, paneel, 27 × 22. Gem. r. boven. Particulier bezit.
75. **Wit huis met vrouwtje.**
Olieverf, paneel, 45 × 37. Gem. l. ben. Particulier bezit.
76. **Studie huizen.**
Olieverf, paneel, 55 × 46. Gem. r. ben. Particulier bezit.
77. **Het witte huis, schets.**
Olieverf, doek, 150 × 84. Gem. l. ben. Particulier bezit.
78. **Steegje.**
Olieverf, doek, 69 × 43. Gem. l. ben. Particulier bezit.
79. **Vrouw in rieten stoel.**
Olieverf, paneel, 36 × 24. Gem. r. ben. Particulier bezit.
80. **Melkschenken.**
Olieverf, paneel, 42 × 27. Gem. l. ben. Particulier bezit.
81. **Hoek in atelier met stillevens.**
Olieverf, doek, 93 × 73. Gem. l. ben. Particulier bezit.
82. **Witte huizen met tuintje.**
Olieverf, doek, 83 × 100. Gem. l. ben. Particulier bezit.
83. **Meisje in gele jurk met boek.**
Olieverf, paneel, 42 × 32. Gem. r. ben. Particulier bezit.

Afb. 6

Cat. 88

84. **Baby's ontbijt.**
 Olieverf, doek, 78 × 60. Gem. r. boven.
 Gemeentemuseum, 's-Gravenhage.
 Bruikleen van den Heer en Mevrouw C. H. Eckhart-Bisschop.

85. **Dorpshoekje.**
 Olieverf, paneel, 35 × 45. Gem. l. ben.
 Stedelijk Museum (Ver. v. Hed. Kunst), Amsterdam.

86. **Moeder met baby.**
 Olieverf, doek, 90 × 70. Gem. r. boven.
 Gemeentemuseum, 's-Gravenhage.
 Bruikleen van den Heer en Mevrouw C. H. Eckhart-Bisschop.

87. **Molen te Kortenhoef.**
 Olieverf, doek 84 × 102. Gem. l. ben. Particulier bezit.

88. **Spinster.**
 Olieverf, doek 85 × 74. Gem. l. ben.
 Afb. 6. Kunsthandel D. Sala & Zonen, 's-Gravenhage.

89. **Oude huizen met bleekveldje.**
 Olieverf, doek, 82 × 100. Gem. r. ben. Particulier bezit.

90. **Dorpshoekje.**
 Olieverf, paneel, 60 × 70. Gem. l. ben. Particulier bezit.

91. **Oudhedenstalletje.**
 Olieverf, doek, 83 × 129. Gem. l. ben.
 Gemeentemuseum, 's-Gravenhage.
 Bruikleen van den Heer en Mevrouw C. H. Eckhart-Bisschop.

92. **Borden wasschen.**
 Olieverf, paneel, 57 × 40. Gem. l. ben. Particulier bezit.

93. **Stilleven met tinnen schotel.**
 Olieverf, doek, 83 × 106. Gem. r. ben.
 Gemeentemuseum, 's-Gravenhage.
 Bruikleen van den Heer en Mevrouw C. H. Eckhart-Bisschop.

94. **Het witte huis.**
 Olieverf, doek, 153 × 83. Gem. l. ben.
 Afb. 7. Gemeentemuseum, 's-Gravenhage.

95. **Treurige tijden.**
 Olieverf, doek, 88 × 107. Gem. r. ben.
 Gemeentemuseum, 's-Gravenhage.

Afb. 7

Cat. 94

PASTELS, TEEKENINGEN EN AQUARELLEN

96. **Meisje in het geel.**
Aquarel 25 × 22. Gem. r. boven. Particulier bezit.
97. **Neger in wit kleed.**
Teekening in zwart krijt, 103 × 73. Gem. r. ben. Particulier bezit.
98. **Jongenskop.**
Teekening, 25 × 22. Particulier bezit.
99. **Stillevan met groene appelen.**
Aquarel, 39 × 46. Gem. r. ben. Particulier bezit.
100. **Studie van Pietje.**
Teekening, 20 × 15. Gem. l. ben. Particulier bezit.
101. **„Samuel”.**
Aquarel, 51 × 36. Gem. l. ben. Particulier bezit.
102. **Jongenskopje.**
Pastel, 31 × 26. Gem. l. ben. Mr. J. Kunst, 's-Gravenhage.
103. **Atelierhoek met schoorsteenmantel.**
Aquarel, 75 × 55. Gem. l. ben. Particulier bezit.
104. **Studiekop, slapend meisje.**
Aquarel, 29 × 25. Particulier bezit.
105. **Stillevan met appelen en vaas.**
Aquarel, 41 × 71. Gem. l. ben. Particulier bezit.
106. **Zittend naakt.**
Teekening in zwart krijt, 77 × 57. Gem. r. ben. Particulier bezit.
107. **Meisjeskopje.**
Teekening en aquarel, 38 × 32. Particulier bezit.
108. **Twee kinderen.**
Teekening in zwart krijt, 99 × 73. Gem. l. ben. Particulier bezit.
Afb. 8.
109. **Straatje met vrouw voor openstaande deur.**
Aquarel, 45 × 39. Gem. r. ben. Particulier bezit.
110. **Bukkend meisje.**
Teekening in zwart krijt, 92 × 64. Gem. r. ben. Particulier bezit.
111. **„Cina.”**
Teekening, 35 × 26. Particulier bezit.

Afb. 8

Cat. 108

112. **Huisje te Brielle.**
Pastel op karton, 47 × 58. Gem. r. ben. Particulier bezit
113. **Stilleven met appels.**
Aquarel, 50 × 40. Gem. l. ben. Mr. J. Kunst, 's-Gravenhage.
114. **Twee boerenhuizen.**
Teekening in houtskool met pastel. 47 × 57. Gem. r. ben. Particulier bezit
115. **Vrouwekop.**
Teekening, 43 × 34. Gem. r. ben. Particulier bezit.
116. **Zittend naaktfiguurtje.**
Teekening, 42 × 31. Particulier bezit.
117. **Slapende vrouw.**
Teekening, 16 × 26. Gem. r. ben. Particulier bezit.
118. **Meisje.**
Teekening, 16 × 12. Gem. r. ben. Particulier bezit.
119. **Portret.**
Teekening, 37 × 26. Gem. r. ben. Particulier bezit.
120. **Meisjeskopje.**
Teekening, 26 × 16. Particulier bezit.
121. **Moeder met kind.**
Teekening, 25 × 20. Gem. r. boven. Particulier bezit.
122. **Studie van twee jongens.**
Teekening, 36 × 30. Gem. l. ben. Particulier bezit.
123. **Meisje met hangend haar.**
Teekening, 41 × 29. Gem. r. boven. Particulier bezit.
124. **Figuurstudie.**
Teekening, 22 × 28. Particulier bezit.
125. **Studie staande vrouw.**
Teekening, 43 × 25. Gem. r. ben. Particulier bezit.
126. **Meisjeskopje.**
Teekening, 15 × 20. Particulier bezit.
127. **Moeder met kind.**
Teekening, 30 × 20. Particulier bezit.
128. **Spinster.**
Aquarel, 45 × 29. Gem. r. ben. Particulier bezit.

